

1.04 Strokovni članek

UDK 27-774(497.434Ribnica)(093.3)

Prejeto: 12. 6. 2018

Anton Berčan

mag., župnik in dekan v Ribnici, Škrabčev trg 15, SI-1310 Ribnica
E-pošta: anton.bercan@rkc.si

Kronika župnije Ribnica

IZVLEČEK

Kronika župnije Ribnica, ki obravnava obdobje med letoma 1868 in 1917, je pomemben zgodovinski dokument, ki prinaša predvsem opis takratnega verskega življenja v župniji. Poleg tega razkriva razne nesreče, kot so požari ali vremenske nepravilnosti, pa tudi razvoj kraja samega. V njej zasledimo zapis o napeljavi vodovoda, elektrifikaciji itd. Kroniko so 50 let pisali štirje ribniški dekani ter je izraz njihovega razmišljanja in pogleda na takratna dogajanja. To je bil čas politične delitve Slovencev in prve svetovne vojne. Župnijska kronika je samo en pogled na dogajanje v župniji in njeni bližnji okolici.

KLJUČNE BESEDE

Ribnica, Kronika, Cerkev, dekan, župnija

ABSTRACT

RIBNICA PARISH CHRONICLE

The Ribnica parish chronicle, encompassing the period between 1868 and 1917, is an important historical document that primarily focuses on describing religious life in the parish, but also sheds light on numerous disasters such as fires or extreme weather, as well as on the development of the town itself. The chronicle contains a record regarding the introduction of a water supply system, electrification, etc. Compiled by four Ribnica's deans over the span of fifty years, the chronicle reflects their thinking and views of events that occurred in the period concerned. This was a time marked by political dissension among the Slovenes and the First World War. The parish chronicle offers only one perspective on the events that took place in the parish and the surrounding area.

KEY WORDS

Ribnica, chronicle, Church, dean, parish

imel velik vpliv. Zelo je podpiral kulturno življenje in bil glavni govornik na raznih prireditvah.

Ena njegovih največjih želja je bila, da bi okoli sebe zbral vse živeče ribniške intelektualce. Našel je več kot 90 takrat živečih ljudi z visokošolsko izobrazbo. Največ je bilo duhovnikov (40), zdravnikov (11) in profesorjev (12).

Poleg duhovniške službe je Skubic največ časa posvetil preučevanju ribniške zgodovine. To njegovo delo širši javnosti ni bilo znano, saj ga je opravljal skorajda v tajnosti. Poznalo ga je zelo malo ljudi. Ostalo je v rokopisu, ki ga je po drugi svetovni vojni zbral ribniški rojak, duhovnik prof. Franc Fric, župnik v Trnovem. Poskrbel je, da je celoten rokopis prišel v Italijo in nato v Argentino, kjer ga je notar Josip Lesar leta 1976 izdal v knjigi *Zgodovina Ribnice in ribniške pokrajine*.

Skubic je umrl 5. januarja 1940. Pogreb je vodil ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman. Od njega so se poslovili ban dr. Natlačen in najvišji politični predstavniki.

Sklep

Kronika, ki se pripravlja za tisk, je zgodovinski dokument, ki prikazuje 50-letno tako versko kot tudi kulturno, gospodarsko in politično življenje ribniške župnije. Ohranjena je še kronika za leto 1940/41, ki jo je pisal Skubičev naslednik, dekan Viktorijan Demšar.

Skubic v svojih virih omenja kroniko, ki naj bi obstajala že za leto 1730 in ki naj bi jo pisal takratni župnik in arhidiakon Karel Žiga grof Petazzi. Ti viri so zaenkrat izgubljeni. Morda jih bomo kdaj odkrili. Upajmo, saj kot pravi sv. Pavel: »Upanje pa ne osramoti« (Rim 5,5).

VIRI IN LITERATURA

ČASOPISI

Zgodnja Danica, 1899.

LITERATURA

Juhant, Janez, Zvonko Bergant in Janez Markeš: *Katoliško gibanje in Slovenci kot narod. Cerkev na Slovenskem v 20. stoletju* (ur. Metod Benedik). Ljubljana: Družina, 2002, str. 271–284.

Kralj, Franc: *Versko in cerkveno življenje v dobi dozorevanja slovenskega naroda. Zgodovina Cerkve na Slovenskem* (ur. Metod Benedik). Celje: Mohorjeva družba, 1991, str. 173–194.

Lesar, Jože: *Življenje in delovanje rajnega gospoda Martina Skubica, častnega kanonika, dekana in župnika ribniškega, knezoškofovskega konzistorijalnega svetovalca, viteza Franc Jožefovega reda, i. t. d.* V Ljubljani: Ribniška farna cerkev, 1892.

Otrin, Blaž in Marija Čipić Rehar (ur.): *Jegličev dnevnik*. Celje: Celjska Mohorjeva družba, 2015.

Skubic, Anton: *Zgodovina Ribnice in ribniške pokrajine*. Buenos Aires: Editorial Baraga, 1976.

Škulj, Edo: *Jerebova kronika župnije Škocjan pri Turjaku*. Ljubljana: Teološka fakulteta, Inštitut za zgodovino Cerkve, 2007 (*Acta Ecclesiastica Sloveniae*, 29).

S U M M A R Y

Ribnica parish chronicle

Parish chronicles record and describe events that occur in a parish over the current year. They are a historical account of the time in which they are created, and their documentary interest correlates with the amount of detail captured in the descriptions of events. Nevertheless, being written by parish priests themselves, they may sometimes be biased by reflecting the chroniclers' personal points of view.

The chronicle of the parish of Ribnica has long been considered lost, even though the pre-war dean Anton Skubic mentioned in his description of Ribnica's history the Chronicle of the Archdeacon of Ribnica, Count Petazzi from 1730. Recently, however, a discovery has been made of the chronicle written by four Ribnica's deans – Martin Skubic, Martin Povše, Franc Dolinar, and Anton Skubic – for the period between 1868 and 1917. The chronicle contains interesting insights into e.g. the town's development (water supply system, railway, electricity), natural disasters (fires), extreme weather, harvest, political events (elections), and notable figures that worked in the parish or were related to it. The last part of the chronicle describes the turmoil created by the First World War and its impact (drafting, economic crisis, scarcity, moral decay, etc.). Although the fifty-year chronicle only provides an insight into just one fragment of the history of the Ribnica parish, it is important for the understanding of the period concerned.